

Aytəkin Məmməd qızı Vəliyeva

Aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Torpaqşünaslıq
kafedrasının dosenti

Mob.tel: 0557735776

e-mail: aytn.veliyeva@mail.ru

Doğum tarixi

20 sentyabr 1971-ci il

Təhsili, elmi dərəcəsi, elmi adı

1993-cü ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyasının “Aqronomluq” fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 2008-ci ildə “Gəncə-Qazax bölgəsində suvarma sayı zəminində gübrə normalarının optimallaşdırılmasının payızlıq arpanın məhsuldarlığına, keyfiyyətinə və torpaq münbitliyinə təsiri” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru alimlik dərəcəsinə almışdır. 2011-ci ildən dosent əvəzi işləmiş və ADAU-nun Elmi Şurasının 20 may 2015-cü il tarixdə keçirilmiş iclasının (10saylı protokol)qərarına əsasən dosent elmi adı almaq üçün sənədlərini Azərbaycan Respublikasının prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasına təqdim etmişdir.2016-cı ildən hal-hazıra kimi kafedrada dosent vəzifəsində çalışır.

Əmək fəaliyyəti

15.V.2000-ci ildən 5.III.2003-cü ilə qədər AKTA-nın Torpaqşünaslıq və torpaq islahatı kafedrasında laborant;

09.X.2007-ci ildən 2008-ci ilin sentyabrına qədər Torpaqşünaslıq və ekoloji kənd təsərrüfatı kafedrasında böyük laborant;

2008-ci ilin sentyabrından 2010-cu ilin aprel ayına qədər assistent;

23. IV 2010-cu ildən 13.IV.2011-ci il tarixə qədər baş müəllim;

2011-ci ildən hal-hazıra qədər müddətli (5 il) əmək müqaviləsi ilə həmin kafedrada dosent əvəzi vəzifəsində işləmişdir. Elmlər doktorluğu üzrə doktoranturanı qiyabi bitirmişdir.

2016-cı ildən kafedrada dosent.

Apardığı dərslər

Bakalavrda-“Torpaqşünaslıq”, “Torpaq bilikləri və bitkilərin qidalanması”,

Magistraturada- “Torpaq ekologiyası”, “Torpaq biologiyası”, “İxtisas sahəsinin müasir problemləri”, “İxtisas sahəsinin tarixi və metodologiyası”, “Tədqiqat üsulları” və s.

Elmi yeniliyi

İlk dəfə olaraq Gəncə-Qazax bölgəsində becərilən payızlıq arpa bitkisi üzrə vegetasiya suvarmaları sayı zəminində mineral və üzvi-mineral gübrələrin optimal normaları müəyyən edilmiş, yüksək və keyfiyyətli məhsul istehsal olunmuş, gübrələr balans əsasında tətbiq edilmişdir.

Mükafatları

Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin fəxri fəmanı

Tədqiqat sahəsi:

Torpaqşünaslıq və aqrokimya

Beynəlxalq treninqlər, simpozium və konfranslar

2006-cı il, Aspirantların və gənc tədqiqatçıların XI Respublika Konfransı, Bakı:

2009-cu il, Aspirantların, magistrantların və bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələrin “Müasir dövrdə aqrar islahatlar: reallıqlar və problem” mövzusunda həsr olunmuş elmi-praktiki konfransı, Gəncə 2010-cu il, ADAU, Beynəlxalq Elmi Praktiki Konfransı, Gəncə 2011-ci il, Qloballaşma şəraitində təhsil və elmin inkişaf problemləri. Beynəlxalq Elmi-Praktiki Konfrans, Gəncə 2012-ci il, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Aqrar Elmlər Bölməsi, Beynəlxalq Elmi Konfransı, Bakı

2013, Doktorantların və gənc tədqiqatçıların XVII respublika Elmi Konfransı, Bakı: Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti.

2013-cü il, ADAU,TEC, doktorant və dissertantların elmi-praktiki konfransı, Gəncə “2015 Seminar on Water-Saving Irrigation Technologies of Arid and Semi-arid Areas for Developing Countries” Sept 1st to sept.21st, 2015 in yanqlıq Demonstration Zone, Shaanxi the people`s Republic of China

2013-cü il, ADAU,TEC, doktorant və dissertantların elmi-praktiki konfransı, Gəncə “2015 Seminar on Water-Saving Irrigation Technologies of Arid and Semi-arid Areas for Developing Countries” Sept 1st to sept.21st, 2015 in yanqlıq Demonstration Zone, Shaanxi the people`s Republic of China

2013-cü il, ADAU,TEC, doktorant və dissertantların elmi-praktiki konfransı, Gəncə “2015 Seminar on Water-Saving Irrigation Technologies of Arid and Semi-arid Areas for Developing Countries” Sept 1st to sept.21st, 2015 in yanqlıq Demonstration Zone, Shaanxi the people`s Republic of China

Seçilmiş əsərləri

Dərsləklər-

Dərs və metodik vəsaitlər:

1.Torpaq biologiyasından praktikum. Gəncə ADAU nəşriyyatı, 2019, 153 s. (dərs vəsaiti, həmmüəlliflər: A.H.Babayev)

2.Aqrokimya fənnindən laboratoriya və sərbəst işləri yerinə yetirmək üçün metodik göstəriş. Gəncə, 2015, 20 s. (həmmüəlliflər A.M.Hüseynov, A.N.Zeynalova)

3.Bakalavr hazırlığı üçün Torpaq biologiyası fənnindən proqram. Gəncə, 2011, 11 səh.(həmmüəlliflər A.H.Babayev, N.V.Hüseynov, H.M.Nəzərova)

4. Torpaqşünas-Aqrokimyaçının izahlı lüğət və məlumat kitabı. Dərs vəsaiti, Gəncə, 2019, 123 səh. (Həmmüəlliflər Dos. A.M.Hüseynov, Dos.N.V.Hüseynov, Dos. K.Y.Məmmədova, Dos.Z.H.Abdullayeva, B/m.H.M.Nəzərova, B/m.T.R.Əliyə və,

5. Bakalavr hazırlığı üçün Torpaqşünaslıq fənnindən proqram. Gəncə, 2022, 20 s.

(həmmüəlliflər dosentlər: Hüseyinov Arif Mirzə oğlu, Məmmədova Kəmalə Yusif qızı, baş müəllimlər Əliyeva Tahirə Rəfael qızı, Quliyeva Rəsmiyə Xəlil qızı)

6. Bakalavr hazırlığı üçün Torpaq bilikləri və bitkilərin qidalanması fənnindən proqram. Gəncə, 2022, 20 s. (həmmüəlliflər dos.A.M.Hüseyinov, b/m. H.M. Nəzərova, b/m. A.L.Əsgərova, Əliyeva Tahirə Rəfael qızı)
7. Magistr hazırlığı üçün Torpaq biologiyası fənnindən proqram. Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: dos.əvəzi Verdiyeva F.B., baş müəllimlər Əsgərova A. L., Əliyeva S. F.)
8. Magistr hazırlığı üçün Torpaqların eroziyası və qorunması fənnindən proqram. Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: dos. Məmmədova K. Y., baş müəllimlər Əliyeva S.F., Əliyeva T. R.)
9. Magistr hazırlığı üçün proqram. Torpaq fizikası, Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: dos.Hüseyinov A.M., dos.Məmmədova K.Y.,dos.Hüseyinov N.V.)
10. Magistr hazırlığı üçün proqram. İxtisas sahəsinin müasir problemləri, Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: dos. A.M.Hüseyinov, b/m.A.L.Əsgərova)
11. Magistr hazırlığı üçün proqram. Torpaq ekologiyası. Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: b.m. Abdullayeva Z.H., b.m Əsgərova A.L., b.m. Əliyeva S. F.)
12. Magistr hazırlığı üçün proqram. Tədqiqat üsulları. Gəncə, 2022, 20 s. ((həmmüəlliflər: dos. A.M.Hüseyinov, b.m.T.R.Əliyeva)
13. Magistr hazırlığı üçün proqram. İxtisas sahəsinin tarixi və metodologiyası. Gəncə, 2022, 16 s. (həmmüəlliflər: dosentlər Hüseyinov Arif Mirzə oğlu, Hüseyinov Namiq Vəzir oğlu)
14. Bakalavr hazırlığı üçün proqram. Torpaq coğrafiyası, Gəncə, 2022, 20 s. (həmmüəlliflər dos. A.M.Hüseyinov, dos.K.Y.Məmmədova, b/m.Əliyeva T.R.)

Məqalələri:

1. Goranboy rayonu payızlıq arpaaltı açıq-şabalıdı torpaqların aqrokimyəvi səciyyəsi Aqronomluq fakültəsi elmi əsərlər toplusu. Bakı, 2002, səh 128-129
2. Qazax bölgəsində payızlıq arpa bitki sinin gübrələnməsi Aqronomluq və Zoobaytarlıq fakültəsi. Elmi əsərlər toplusu. Bakı, 2003, səh 58-59
3. Suvarmaların sayı zəminində gübrə normalarının optimallaşdırılmasının arpa bitkisinin dən məhsuluna və küləş çıxımına təsiri Aqronomluq və texnologiya fakültəsinin elmi əsərlər toplusu. Bakı, 2003, səh 232-233
4. Azərbaycan qərb bölgəsi şəraitində gübrələrin suvarma sayları zəminində payızlıq arpanın boy, inkişaf və məhsuldarlığına təsiri. AMEA-nın Gəncə

- Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №18, Gəncə 2005, səh 88-91 (həmmüəllif prof.F.H.axundov)
5. Azərbaycan qərb bölgəsi şəraitində gübrələrin suvarma sayları zəminində payızlıq arpanın boy, inkişaf və məhsuldarlığına təsiri. AMEA-nın Gəncə Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №18, Gəncə 2005, səh. 88-91 (həmmüəllif F.H.Axundov)
  6. Üzvi və mineral gübrələrin müxtəlif doza və nisbətlərinin vegetasiya suvarmaları sayı zəminində payızlıq arpa bitkisi altında torpağın qida rejiminə təsiri. AMEA-nın Gəncə Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №20, Gəncə 2005, səh. 81-85
  7. Vegetasiya suvarma sayları zəminində gübrələrin payızlıq arpa bitkisinin yerüstü kütləsində inkişaf fazaları üzrə qida elementlərinin miqdarına təsiri. AMEA-nın Gəncə Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №21, Gəncə 2006, səh. 76-79
  8. Üzvi və mineral gübrələrin payızlıq arpa bitkisinin məhsuldarlığına təsiri. Aspirantların və gənc tədqiqatçıların XI Respublika Konfransının materialları, Bakı: BDU mətbəəsi,2006, səh. 37-38
  9. Payızlıq arpa bitkisinde qida balansı. AMEA-nın Gəncə Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №22, Gəncə 2006, səh. 57-63
  10. Gübrələrin payızlıq arpa məhsulunda dənin keyfiyyət göstəricilərinə təsiri. AMEA-nın Gəncə Regional Elmi Mərkəzi “Xəbərlər” məcmuəsi №23, Gəncə 2006, səh. 59-62
  11. Müxtəlif suvarma sayları zəminində gübrə normalarının payızlıq arpa bitkisinde qida maddələrinin aparılmasına və istifadə edilməsinə təsiri. Azərbaycan Aqrar elmi 2007, №1-3, səh. 240-241
  12. Goranboy rayonunun Muzdurlar kəndində əsas torpaq tiplərində fosfor balansının öyrənilməsi. Aspirantların, magistrantların və bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələrin “Müasir dövr də aqrar islahatlar: reallıqlar və problem” mövzusunda həsr olunmuş elmi-praktiki konfransın materialları. Gəncə 2009, səh. 90-91 (həmmüəllif T.R.Məmmədova)
  13. Kürəkçay hövzəsində eroziyaya uğramış tünd boz-qəhvəyi torpaqların ekoetik problemləri. ADAU, Beynəlxalq Elmi-Praktiki konfransın tezisləri, Gəncə, 2010 səh. 20-21 (həmmüəlliflər A.M.Hüseynov, N.V.Hüseynov)
  14. Daşkəsən rayonu ərazisində dağ-meşə qəhvəyi torpaqların bioloji aktivliyinin tədqiqi. ADAU, Beynəlxalq Elmi Praktik Konfransın tezisləri. Gəncə 2010, səh. 78-79 (həmmüəlliflər Z.H.Abdullayeva, H.M.Nəzərova)
  15. Ceyrançöl massivində yayılmış yem əhəmiyyəti olan yabanı və becərilən bitkilərin tərkibində mineral və mikro elementlərin miqdarı. Qloballaşma şəraitində

- təhsil və elmin inkişaf problemləri. Beynəlxalq Elmi-Praktik Konfransın tezisləri, Gəncə-2011, səh.142-144 (həmmüəlliflər Y.Ə.Cəfərov, A.N.Zeynalova)
16. Солонцы Прикаспийской и Кура-Аразской низменности их развитие и мелиорация. Azərbaycan Aqrar Elmi, 2011, №1, səh.102-104 (həmmüəlliflər A.M.Hüseynov, N.V.Hüseynov)
  17. Suvarmanın torpağın şorlaşmasına təsiri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Aqrar Elmlər Bölməsi, Beynəlxalq Elmi Konfrans, I hissə, Bakı, "Elm", 2012, səh.391-392 (həmmüəlliflər H.M.Nəzərova, Z.M.Abdullayeva,)
  18. Müxtəlif gübrələmə sistemlərinin tətbiqinin torpaqların ekoloji durumuna təsiri. ADAU-nun elmi əsərlər toplusu, Gəncə-2013, №1, səh.53-57
  19. Показатели плодородия серо-коричневых почв Самухского района Азербайджана под зерновыми культурами. Субтропическое и декоративно-садоводство. Научные труды, выпуск 48, Сочи-2013, ст.237-240
  20. Ekoloji təsərrüfatçılıq şəraitində torpaq münbitliyinin qorunması. Doktorantların və gənc tədqiqatçıların XVII respublika Elmi Konfransının materialları, Bakı: Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti. 2013, səh.54-56
  21. Qəbələ rayonu ərazisində eroziyaya məruz qalmış torpaqların qida rejiminin yaxşılaşdırılması yolları, ADAU, TEC, doktorant və dissertantların elmi-praktiki konfransının materialları (05...19 noyabr 2013-cü il), Gəncə-2013, səh.8 (Həmmüəlliflər: A.S.İsmayilzadə)
  22. Bakı ətrafında istixana torpaqlarının aqrokimyəvi xassələrinin qiymətləndirilməsi ADAU, TEC, doktorant və dissertantların elmi-praktiki konfransının materialları (05..19 noyabr 2013-cü il), Gəncə-2013, səh.8 (Həmmüəlliflər: O.N.Əliyev)
  23. Оценка параметров почвенного плодородия в горных регионах западной части Азербайджана. Актуальные проблемы современной науки, 6, ноябрь, Москва, 2015 (Zeynalova A.N., Vəşirov V.V., Verdiyeva V.Q.,)
  24. Баланс питательных элементов в серо-коричневых почвах использованных под зерновыми культурами в западном регионе Азербайджанской Республики, International Scientific and practical conference. Dubai, 2015 (A.M.Hüseynov, A.N.Zeynalova)
  25. Əkinçilik aqrar iqtisadiyyatımızın möhkəmləndirilməsinin mühüm amilidir. ADAU-nun Elmi Əsərləri, 2015, № 3 (A.M.Hüseynov, A.N.Zeynalova, T.R.Məmmədova)
  26. Gəncə-Qazax bölgəsində Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Tədris Təcrübə Təsərrüfatında (TTT) yayılmış tipik boz-qəhvəyi torpaqların əsas fiziki xassələrinin öyrənilməsi. Azərbaycan Torpaqşünaslar Cəmiyyətinin Əsərləri Bakı, Elm, 2016, səh.569-572 (Həmmüəlliflər Dos.Hüseynov A.M., B/m.Əsgərova A.L., B/m. Əliyeva S.F.)

27. Gəncə-Qazax regionun boz-qəhvəyi torpaqlarında müxtəlif gübrələmə sisteminin tətbiqinin taxıl bitkilərinin yerüstü kütləsində qida maddələrinin miqdarına təsiri, Azər. Torpaqşünaslıq Cəmiyyəti, cild 14, Bakı-2016, səh. 565-569, (Həmmüəlliflər Dos. Zeynalova A.N. B/m.Əsgərova A.L., B/m.Əliyeva S.F.)
28. ADAU-nun Tədris təcrübə Təsərrüfatında yayılmış torpaqların fiziki-mexaniki xassələrinin öyrənilməsi, ADAU-nun Elmi Əsərləri, Gəncə 2017. № 3, səh.19-21, (Həmmüəlliflər Dos. Zeynalova A.N. B/m.Əsgərova A.L., B/m.Əliyeva S.F., Məmmədova T.R)
29. Qərb bölgəsinin boz-qəhvəyi torpaqlarında fosfor balansı, ADAU-nun Elmi Əsərləri, Gəncə 2017. № 3, səh.29-31, (Həmmüəlliflər Dos.Zeynalova A.N. B/m. Əsgərova A.L., B/m.Əliyeva S.F., B/m.Məmmədova T.R.)
30. Gəncə-Qazax regionunun boz-qəhvəyi torpaqlarında müxtəlif gübrələmə sistemlərinin tətbiqinin taxıl bitkilərində qida maddələrinin aparılmasına təsiri, (Azərbaycan Aqrar Elmi, №2, 2018, səh.24-27, (Həmmüəlliflər Prof. M.S.Hüseynov, B/m. Əsgərova A.L.)
31. Azərbaycanın Qərb regionu torpaqlarında münbitlik göstəricilərinin öyrənilməsi, ADAU-nun Elmi Əsərləri, Gəncə, 2019, № 3, s.10-13, (Həmmüəlliflər dos. Zeynalova A.N., b/m.Əsgərova A.L., b/m.Əliyeva S.F.)
32. ADAU-nun Tədris-təcrübə təsərrüfatı torpaqlarında eroziyaya məruz qalmış torpaqların mühafizəsi, ADAU-nun Elmi Əsərləri, Gəncə, 2020, №1, (Həmmüəlliflər b/m.S.F.Əliyeva, b.m.T.R.Əliyeva
33. Aqroekosistemdə torpağın, bioenergetik, hidroloji və meteoroloji funksiyaları, ADAU-nun Elmi Əsərləri, 2021-ci il, № 3, s.16-19 (Həmmüəlliflər dos. A.N.Zeynalova, b.m. S.F.Əliyeva, b.m. A.L.Əsgərova)
34. Göygöl rayonunda eroziyaya uğramış torpaqların aqroekoloji qiymətləndirilməsi. ADAU-nun Elmi Əsərləri, 2022-ci il, №2, s.8-12 (həmmüəllif b/m. S.F.Cəfərova)